

-TRADE-

การค้าระหว่างประเทศของไทย

นายรัชวิชญ์ ปิยะปราโมทย์

ผู้อำนวยการสำนักยุโรป กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ

หัวข้อการบรรยาย

การค้าระหว่างประเทศของไทย

- สถานการณ์การค้าระหว่างประเทศของไทย
- องค์การการค้าโลก
- ความร่วมมือทางเศรษฐกิจเอเชีย-แปซิฟิก
- สถานะล่าสุดของการเจรจา **FTA** ของไทย
- การประชุมทวิภาคี

การค้าระหว่างประเทศของไทย ปี 2559

มูลค่าการค้ารวม

409,994

ล้านเหรียญสหรัฐ

สัดส่วนการค้าของไทย

ในตลาดโลก 1.27%

ลำดับที่ 21

มูลค่าส่งออก 215,327 ล้านเหรียญสหรัฐ

- รถยนต์และส่วนประกอบ (26,273 ล้านเหรียญสหรัฐ)
- คอมพิวเตอร์และส่วนประกอบ (16,760 ล้านเหรียญสหรัฐ)
- อัญมณี (14,249 ล้านเหรียญสหรัฐ)
- แผงวงจรไฟฟ้า (7,717 ล้านเหรียญสหรัฐ)
- โพลีเมอร์ (7,707 ล้านเหรียญสหรัฐ)

สหรัฐฯ

จีน

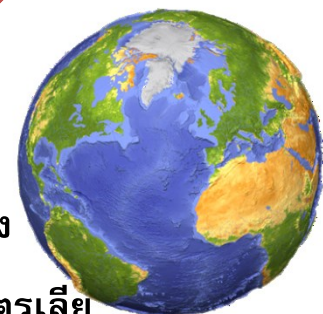
ญี่ปุ่น

ฮ่องกง

ออสเตรเลีย

มูลค่านำเข้า 194,668 ล้านเหรียญสหรัฐ

จีน

ญี่ปุ่น

สหรัฐฯ

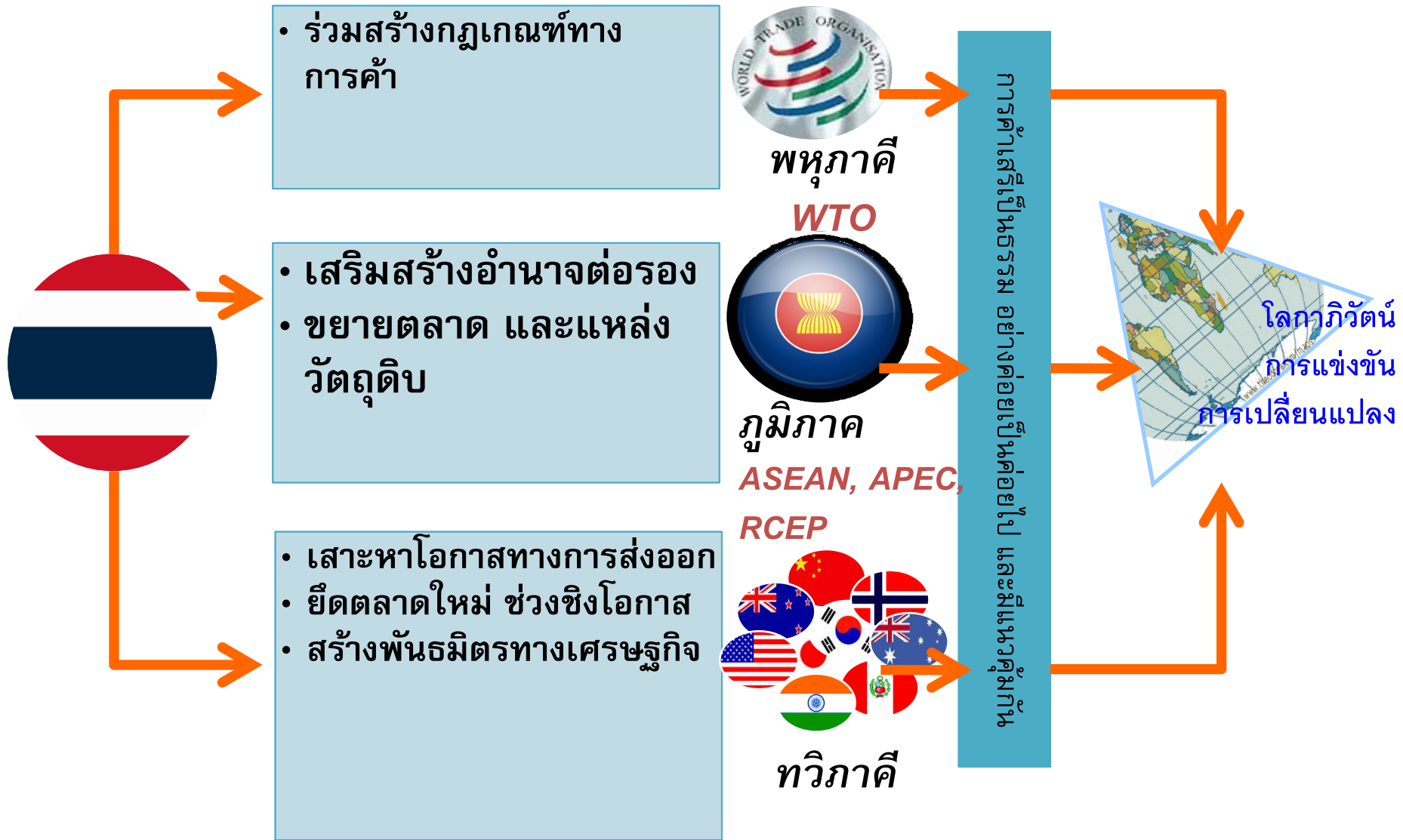
มาเลเซีย

เกาหลีใต้

- เครื่องจักรกล (19,063 ล้านเหรียญสหรัฐ)
- เครื่องจักรไฟฟ้า (16,416 ล้านเหรียญสหรัฐ)
- น้ำมันดิบ (15,176 ล้านเหรียญสหรัฐ)
- เคมีภัณฑ์ (13,000 ล้านเหรียญสหรัฐ)
- ส่วนประกอบของยานพาหนะ (10,605 ล้านเหรียญสหรัฐ)

ไทยกับการเจรจาการค้าระหว่างประเทศ

องค์การการค้าโลก (World Trade Organization: WTO)

➤ วัตถุประสงค์

1. ขยายตัวทางเศรษฐกิจการค้า
 2. ยกกระดับความเป็นอยู่ของประชากรในประเทศสมาชิก
 3. เกิดการจ้างงาน
- ทั้งนี้ ระบบการค้าเสรีดังกล่าวต้องคำนึงถึงศักยภาพทางเศรษฐกิจของประเทศกำลังพัฒนาและประเทศพัฒนาน้อยที่สุด

➤ หน้าที่หลัก

1. เฝ้าให้ประเทศสมาชิกเจรจาเพื่อขจัดอุปสรรคทางการค้าระหว่างกัน
2. จัดทำกฎระเบียบ/ความตกลงทางการค้าระหว่างประเทศ เพื่อมุ่งให้เกิดการค้าแบบเสรีบนพื้นฐานของการแข่งขันอย่างเป็นธรรม
3. กลไกเพื่อการระงับข้อพิพาททางการค้า
4. ตรวจสอบและทบทวนนโยบายการค้าของประเทศสมาชิกอีกด้วย
5. เสริมสร้างศักยภาพทางเศรษฐกิจให้กับประเทศกำลังพัฒนาและประเทศพัฒนาน้อยที่สุด

➤ จำนวนสมาชิก

164 ประเทศ สมาชิกล่าสุด คือ อัฟกานิสถาน เมื่อวันที่ 29 กรกฎาคม 2560
ส่วนประเทศสมาชิกอาเซียนเป็นสมาชิก **WTO** ทั้งหมด
ไทยเข้าเป็นสมาชิกลำดับที่ 59 เมื่อปี 2538

➤ ที่ตั้ง

นครเจนีวา ประเทศสวิตเซอร์แลนด์

➤ ผู้อำนวยการใหญ่ (DG WTO)

Mr. Roberto Carvalho de Azevêdo
(เริ่มรับตำแหน่งวันที่ 1 กันยายน 2556)

หลักการสำคัญของ WTO

1. การไม่เลือกปฏิบัติ

- การปฏิบัติเยี่ยงชาติที่ได้รับความอนุเคราะห์ยิ่ง (**Most-Favored-Nation : MFN**)
- การปฏิบัติเยี่ยงคนชาติ (**National Treatment : NT**)

2. โปร่งใส

- การเผยแพร่กฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการค้าต่อสาธารณะ
- กลไกตรวจสอบและทบทวนนโยบายการค้าของประเทศสมาชิก

3. ส่งเสริมการแข่งขันทางการค้าอย่างเป็นธรรม

- การเก็บภาษีตอบโต้การทุ่มตลาด และการอุดหนุน จากสินค้านำเข้าได้
- การห้ามไม่ให้ประเทศสมาชิกอุดหนุนการผลิต และการส่งออก จนบิดเบือนกลไกตลาด

4. ส่งเสริมการพัฒนาและการปฏิรูประบบเศรษฐกิจ

5. กระบวนการยุติข้อพิพาททางการค้า

6. สิทธิพิเศษแก่ประเทศกำลังพัฒนา

โครงสร้างของความตกลง WTO

ข้อยกเว้นทั่วไปของความตกลง GATT

มาตรการที่จำเป็นเพื่อ
ปกป้องศีลธรรมอันดีของ
ประชาชน

มาตรการที่จำเป็นเพื่อ
ปกป้องชีวิตหรือสุขภาพ
มนุษย์ สัตว์ หรือพืช

มาตรการเกี่ยวกับการ
นำเข้าหรือส่งออกทองคำ
หรือเงิน

มาตรการที่จำเป็นเพื่อให้มีการ
ปฏิบัติตามกฎหมายหรือข้อบังคับ
ที่สอดคล้องกับบทบัญญัติของ
ความตกลง **GATT**

มาตรการเกี่ยวกับ
ผลิตภัณฑ์ที่ใช้แรงงานของ
นักโทษ

มาตรการที่กำหนดขึ้นเพื่อเป็น
การคุ้มครองสมบัติแห่งชาติซึ่ง
เป็นคุณค่าทางศิลปะ
ประวัติศาสตร์ หรือโบราณคดี

มาตรการเกี่ยวกับการ
อนุรักษ์แหล่ง
ทรัพยากรธรรมชาติที่
สามารถใช้หมดไปได้

ความคืบหน้าการเจรจาอบโตฮา

การเปิดตลาด
สินค้าเกษตร

การเปิดตลาด
สินค้า
อุตสาหกรรม

การเปิดตลาด
การค้าบริการ

การอำนวยความสะดวก
ทางการค้า

ประเด็นทรัพย์สิน
ทางปัญญากับ
การค้า

ปรับปรุงกฎเกณฑ์ทางการค้า

ปรับปรุง
กระบวนการ
ระงับข้อพิพาท

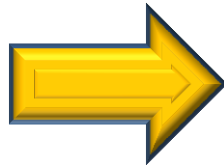
ประเด็น
สิ่งแวดล้อมกับ
การค้า

ประเด็นทรัพย์สินทางปัญญากับสาธารณสุข

พิธีสารแก้ไขความตกลง **TRIPS** ข้อ 31 ให้มีการเพิ่มข้อ 31 ทวิและ **Annex** เปิดโอกาสให้ประเทศสมาชิกที่ไม่มีศักยภาพในการผลิตยาภายในประเทศและไม่สามารถใช้ประโยชน์จากข้อผ่อนปรนทางด้านสาธารณสุขภายใต้ **TRIPS Flexibilities** ให้สามารถนำเข้ายาจากประเทศที่มีการผลิตยาภายใต้ **CL** ได้ เพื่อช่วยแก้ไขปัญหาค่าใช้จ่ายและการเข้าถึงยาของประชาชน ทั้งนี้ พิธีสารฯ มีผลใช้บังคับเมื่อมกราคม 2560

การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจ

การเจรจาระดับ
พหุภาคีภายใต้ WTO
คืบหน้าล่าช้า

- การจัดทำ FTA ได้ขยายทั่วทุกภูมิภาคในโลก
- ความตกลงเสรีการค้าระดับภูมิภาคและระดับทวีปที่แจ้งต่อ WTO (ณ วันที่ 1 ก.ค. 59) รวมทั้งสิ้น 635 ฉบับ (มีผลบังคับใช้แล้ว 423 ฉบับ)

ความร่วมมือทางเศรษฐกิจเอเชีย-แปซิฟิก

Asia-Pacific Economic Cooperation

วัตถุประสงค์

- ส่งเสริมการเปิดเสรีการค้าและการลงทุน โดยในปี 2537 ผู้นำเอเปคได้ร่วมกันกำหนด เป้าหมายโบกอร์ (**Bogor Goals**) ซึ่งกำหนดให้สมาชิกเอเปคเปิดเสรีด้านการค้าและการลงทุนภายในระยะเวลาที่กำหนด โดยสมาชิกพัฒนาได้ดำเนินการเสร็จแล้วในปี 2553 แต่สมาชิกกำลังพัฒนาต้องดำเนินการให้เสร็จภายในปี 2563
- ในปี 2538 ผู้นำได้รับรองแผนปฏิบัติการโอซากา (**Osaka Action Agenda**) ซึ่งมุ่งเน้นการดำเนินกิจกรรมที่จะนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายโบกอร์ 3 ประการ ได้แก่
 1. การเปิดเสรีทางการค้าและการลงทุน
 2. การอำนวยความสะดวกทางธุรกิจ
 3. การให้ความร่วมมือทางด้านเศรษฐกิจและวิชาการ

หลักการ

ดำเนินการบนพื้นฐานของฉันทามติ (**consensus**) และความสมัครใจ (**voluntarism**) และสนับสนุนการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจในภูมิภาคแบบเปิดกว้าง (**open regionalism**)

จำนวนสมาชิก

21 ประเทศ สมาชิกล่าสุด คือ เปรู เวียดนาม และรัสเซีย เมื่อปี 2541

การดำเนินงานสำคัญที่เกี่ยวข้องกับ การค้าและการลงทุนของ APEC

Bogor Goals

เปิดเสรีการค้าและ
การลงทุนในปี 2020
โดยสมาชิกเอเปค

APEC Blueprint

on Connectivity

สร้างความเชื่อมโยงใน
ภูมิภาค 3 ด้าน ได้แก่
กายภาพ สถาบัน และ
ประชาชน ในปี 2030

FTAAP

เป็นเป้าหมายระยะยาว
ในการก้าวไปสู่การ
รวมกลุ่มทางเศรษฐกิจ
ระดับภูมิภาค

APEC Services
Cooperation
Framework

Boracay Action
Agenda to
Globalize
MSMEs

APEC Strategic
Blueprint for Promoting
Global Value Chain
Development and
Cooperation

ปี 2560 เวียดนามเป็นเจ้าภาพจัดประชุม APEC โดยมีหัวข้อหลักคือ
Creating New Dynamism, Fostering a Shared Future

ส่งเสริมการ
เติบโตอย่างยั่งยืน

ส่งเสริม
การบูรณาการ
เศรษฐกิจ
ในภูมิภาค

ส่งเสริม MSMEs

พัฒนาความมั่นคง
ทางอาหารและ
การเกษตรอย่างยั่งยืน

ความตกลงการค้าเสรีในโลก

โลก

423

ฉบับ

EU

36

ฉบับ กับ
ซีลี
อิสราเอล
เกาหลีใต้
เม็กซิโก
แอฟริกาใต้
ตุรกี ยูเครน
เป็นต้น

สหรัฐฯ

14

ฉบับ กับ
ออสเตรเลีย
บาร์เรน ซีลี
อิสราเอล
จอร์แดน
เปรู สิงคโปร์
โอมาน
เป็นต้น

จีน

14

ฉบับ กับ
คอซตาริกา
ฮ่องกง
นิวซีแลนด์
สิงคโปร์
ไอซ์แลนด์
ปากีสถาน
เป็นต้น

อินเดีย

15

ฉบับ กับ
อัฟกานิสถาน
ภูฏาน ญี่ปุ่น
มาเลเซีย
เนปาล
สิงคโปร์ ซีลี
ศรีลังกา
เป็นต้น

อาเซียน

6

ฉบับ กับ จีน
ญี่ปุ่น
เกาหลีใต้
ออสเตรเลีย
นิวซีแลนด์
อินเดีย
อาเซียน

ไทย

12

ฉบับ กับ
ญี่ปุ่น
ออสเตรเลีย
นิวซีแลนด์
อินเดีย เปรู
จีน ซีลี
เกาหลีใต้

การจัดทำความตกลงการค้าเสรีของไทย

รักษาตลาดเดิม

- สหภาพยุโรป
- ญี่ปุ่น

ตลาดที่มีศักยภาพ และแหล่งวัตถุดิบ

- จีน
- อินเดีย
- ออสเตรเลีย
- นิวซีแลนด์

แสวงหาตลาดใหม่/ ประตูการค้า

- เปรู
- ชิลี
- ปากีสถาน
- ตุรกี

ความตกลงการค้าเสรี (FTA) ของไทย

FTA ที่มีผลบังคับใช้แล้ว

1. ไทย-ออสเตรเลีย	5. ไทย-เปรู	9. อาเซียน-เกาหลีใต้
2. ไทย-นิวซีแลนด์	6. อาเซียน-จีน	10. อาเซียน-ญี่ปุ่น
3. ไทย-อินเดีย	7. อาเซียน-ออสเตรเลีย- นิวซีแลนด์	11. ไทย-ชิลี
4. ไทย-ญี่ปุ่น	8. อาเซียน-อินเดีย	12. AEC

FTA ที่อยู่ระหว่างการเจรจา

1. RCEP	4. ไทย-ตุรกี
2. อาเซียน-ฮ่องกง (ลงนามแล้ว มีผลบังคับใช้วันที่ 1 ม.ค. 62)	5. ไทย- EU (ชะลอ)
3. ไทย-ปากีสถาน	6. ไทย- EFTA (ชะลอ)

ทำไมจึงต้องทำ FTA

อำนวยความสะดวกทาง
การค้า

สร้างความโปร่งใส
ด้านศุลกากร

ลดอุปสรรคทางการค้า

ขยายและดึงดูดการค้า
การลงทุน

รักษาส่วนแบ่งตลาด
สินค้าและบริการ

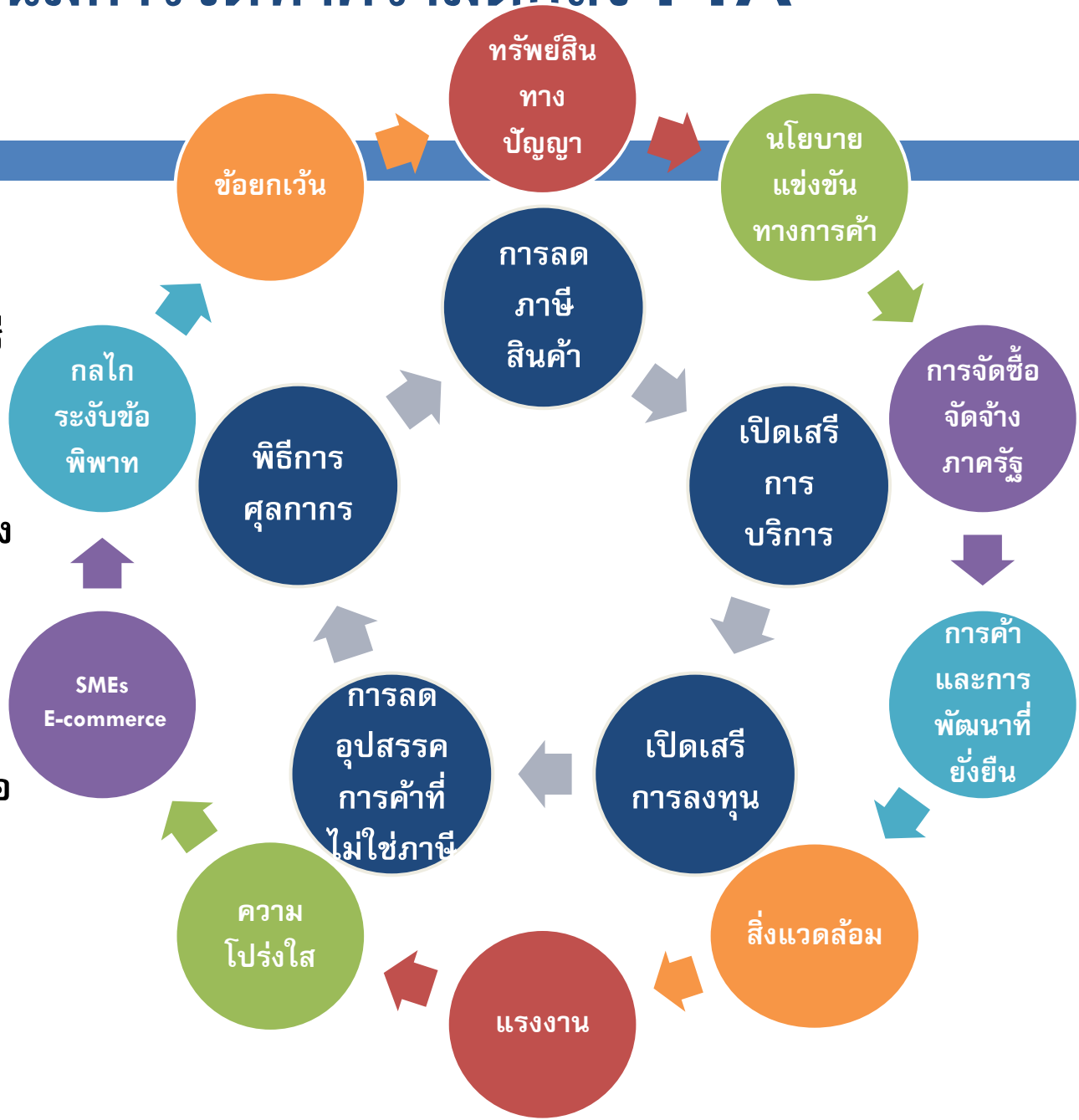
ลดการพึ่งพาสิทธิพิเศษ

ขยายความร่วมมือทาง
เศรษฐกิจและสร้าง
อำนาจการต่อรองกับ
ประเทศอื่น ๆ

เพิ่มขีดความสามารถ
ในการแข่งขัน

แนวโน้มนการจัดทำความตกลง FTA

FTA ยุคเดิมจะเน้นการ
ลดภาษีสินค้าและการเปิดเสรี
การบริการและการลงทุน
แต่ปัจจุบัน **FTA** จะ
ครอบคลุมประเด็นต่าง ๆ กว้าง
มากขึ้น โดยจะมีการเจรจาใน
ประเด็นใหม่ ๆ ที่เกี่ยวข้องกับ
การค้าที่มีมาตรฐานสูง และมีความ
เชื่อมโยงของข้อบท เพื่อ
รองรับการค้าและเศรษฐกิจ
โลกที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว

สถานะล่าสุดของการเจรจา FTA ของไทย ที่อยู่ระหว่างการเจรจา

ความตกลงหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจระดับภูมิภาค(RCEP) (ระหว่างอาเซียนและประเทศคู่เจรจา FTA 6 ประเทศ ได้แก่ จีน ญี่ปุ่น เกาหลีใต้ อินเดีย ออสเตรเลีย และนิวซีแลนด์)	☐ เริ่มเจรจาตั้งแต่พฤษภาคม 2556 มีเป้าหมายให้เป็นความตกลงฯ ที่มีคุณภาพสูงโดยคาดว่าจะสรุปผลการเจรจาโดยเร็วที่สุด ☐ ความคืบหน้า คือ สามารถสรุปข้อบท ความร่วมมือทางเศรษฐกิจ และวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมได้แล้ว ส่วนประเด็นที่อยู่ระหว่างการเจรจา มีดังนี้ - การค้าสินค้า ประเทศสมาชิกได้ยื่นข้อเสนอเปิดตลาดครั้งที่ 2 แล้ว ยังอยู่ระหว่างการเจรจาแลกเปลี่ยนข้อเรียกร้องและข้อเสนอปรับปรุงการเปิดตลาด และการหารือเพื่อกำหนดรูปแบบการลด/ยกเลิกอัตราศุลกากร - การค้าบริการ/ลงทุน ประเทศสมาชิกได้ยื่น Revised Offer/ Revised Reservation Lists และ อยู่ระหว่างการเจรจาข้อบทและการเจรจาเปิดตลาดการค้าบริการและการลงทุน - ประเด็นอื่นๆ เช่น ข้อบททรัพย์สินทางปัญญา การแข่งขัน กฎหมาย และพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์
อาเซียน-ฮ่องกง	☐ เริ่มเจรจาตั้งแต่กรกฎาคม 2557 ที่ผ่านมามีการประชุมฯ ทั้งสิ้น 10 รอบ ☐ ล่าสุด อาเซียนและฮ่องกงได้ลงนาม FTA ASEAN- Hong Kong ในช่วงการประชุม ASEAN Summit ครั้งที่ 31 ในวันที่ 12 พฤศจิกายน 2560 ณ กรุงมะนิลา สาธารณรัฐฟิลิปปินส์ โดยความตกลงครอบคลุมการเปิดเสรีการค้าสินค้า การค้าบริการ การอำนวยความสะดวกทางการค้า และความร่วมมือทางเศรษฐกิจ ตลอดจน การส่งเสริมและการคุ้มครองการลงทุนระหว่างกัน ความตกลงฯ จะมีผลบังคับใช้วันที่ 1 มกราคม 2562 ☐ ประเด็นที่ต้องเจรจากันต่อไป เช่น การระงับข้อพิพาทระหว่างเอกชนกับรัฐ และกฎว่าด้วยถิ่นกำเนิดสินค้า

สถานะล่าสุดของการเจรจา FTA ของไทย ที่อยู่ระหว่างการเจรจา

ไทย-ปากีสถาน

- ☐ เเจรจารอบแรกเมื่อวันที่ 29 กันยายน-1 ตุลาคม 2558 โดยเริ่มเจรจาในส่วนของการค้าสินค้า ก่อน และตั้งเป้าจะสรุปผลการเจรจาภายในปี 2560
- ☐ ที่ผ่านมามีการประชุมฯ ไปแล้ว 8 รอบ โดยการเจรจามีความคืบหน้าไปมาก ทั้งสองฝ่ายสามารถตกลงกันได้แล้ว 12 บท จากทั้งหมด 13 (ไม่รวมบทนำ **Preamble**) ตลอดจนสามารถตกลงกันได้ ในเนื้อหาส่วนใหญ่ของบทอื่น ๆ ที่เหลือ
- ☐ การค้าสินค้า ทั้งสองฝ่ายได้แลกเปลี่ยนรายการสินค้าที่ต้องการให้มีการเปิดตลาดระหว่างกันครั้งใหม่ โดย **Revised Request List** ของไทยประกอบด้วยสินค้า 986 รายการ และ **Revised Request List** ของปากีสถานประกอบด้วยสินค้า 644 รายการ ปัจจุบัน ทั้งสองฝ่ายได้แลกเปลี่ยน ข้อเสนอการเปิดตลาด (**Offer List**) ระหว่างกัน และยังไม่สามารถตกลงกันได้ถึงรูปแบบการลด ภาษีระหว่างกัน
- ☐ ไทยจะเป็นเจ้าภาพจัดการประชุมเจรจารอบถัดไป 22-24 พฤศจิกายน 2560 ณ กรุงเทพฯ

สถานะล่าสุดของการเจรจา FTA ของไทย ที่อยู่ระหว่างการเจรจา

ไทย-ตุรกี	☐ เมื่อวันที่ 19 กรกฎาคม 2560 ทั้งสองฝ่ายได้ประกาศเปิดการเจรจาจัดทำความตกลงการค้าเสรีระหว่างไทย-ตุรกี ☐ การเจรจาครั้งแรกที่ประเทศตุรกีเป็นเจ้าภาพ ทั้งสองฝ่ายได้ตกลงให้ความตกลงการค้าเสรีระหว่างกัน เป็นความตกลงที่ครอบคลุมด้านการค้าสินค้า รวมถึงประเด็นที่เกี่ยวข้อง เช่น กฎว่าด้วยถิ่นกำเนิดสินค้า พิธีการศุลกากร มาตรการเยียวยาทางการค้า มาตรการด้านสุขอนามัยและสุขอนามัยพืช มาตรการทางเทคนิคต่อการค้า เป็นต้น ☐ ทั้งสองฝ่ายอยู่ระหว่างการนัดหมายการจัดประชุมรอบถัดไป
ไทย-EU	☐ เริ่มเจรจาพฤษภาคม 2556 เสร็จไปแล้ว 4 รอบ ครั้งล่าสุดเมื่อเดือนเมษายน 2557 ☐ ปัจจุบันทั้งสองฝ่ายยังไม่มีกำหนดวันเจรจาในรอบต่อไป
ไทย-EFTA (สมาคมการค้าเสรียุโรป : ไอซ์แลนด์ ลิกเทินสไตน์ นอร์เวย์ และ สวิตเซอร์แลนด์)	☐ ไทยและ EFTA ได้เคยเจรจา FTA มาแล้ว 2 รอบ ในปี พ.ศ. 2548-2549 แต่เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองของไทย เมื่อเดือนกันยายน 2549 ทำให้การเจรจาหยุดชะงักลง ☐ กรอบการเจรจา FTA ไทย-EFTA ได้รับความเห็นชอบจากรัฐสภาเมื่อ ต.ค. 2556 ☐ ปัจจุบันทั้งสองฝ่ายยังไม่มีกำหนดวันเจรจาในรอบต่อไป

การประชุมทวิภาคี

นอกจากการเจรจา FTAs ยังมีการประชุมระดับทวิภาคี ทั้งในระดับรัฐมนตรี ปลัดกระทรวง และอธิบดี กับประเทศต่าง ๆ เช่น

การประชุมคณะมนตรีภายใต้กรอบความตกลงการค้าและการลงทุน (TIFA JC) ระหว่างไทยและสหรัฐฯ	การประชุมคณะกรรมการร่วมว่าด้วยการค้า การลงทุน และความร่วมมือทางเศรษฐกิจระหว่างไทย-จีน
การประชุมคณะกรรมการความร่วมมือความตกลงความเป็นหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจที่ใกล้ชิดยิ่งขึ้นระหว่างไทย-นิวซีแลนด์ (TNZCEP-JC)	การประชุมคณะกรรมการร่วมทางการค้า (JTC) ไทย-เวียดนาม
การประชุมคณะอนุกรรมการด้านการค้าและความร่วมมือทางเศรษฐกิจระหว่างไทย-สหพันธรัฐรัสเซีย	การประชุมคณะกรรมการร่วมทางการค้า (JTC) ไทย-กัมพูชา
การประชุมคณะกรรมการร่วมทางการค้า (JTC) ไทย-อิหร่าน	การประชุมคณะกรรมการร่วมทางการค้า (JTC) ไทย-มาเลเซีย
การประชุมคณะกรรมการร่วมทางการค้า (JTC) ไทย-มัลดีฟส์	การประชุมคณะกรรมการร่วมทางการค้า (JTC) ไทย-เมียนมาร์
การประชุมคณะกรรมการร่วมทางการค้า (JTC) ไทย-บังคลาเทศ	การประชุมคณะกรรมการร่วมทางการค้า (JTC) ไทย-ฟิลิปปินส์
การประชุมเจ้าหน้าที่ระดับสูงด้านเศรษฐกิจไทย-ฝรั่งเศส	การประชุมคณะกรรมการร่วมทางการค้า (JTC) ไทย-อินโดนีเซีย

Department of Trade Negotiations
กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ

THANK YOU

Call Center : 0-2507-7555

www.dtn.go.th